

Kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform

[Fakta & Historik][Visa/dölj innehållsförteckning][Visa/dölj detaljer]

- 1 kap. Statskicketts grunder
- 2 kap. Grundläggande fri- och rättigheter
 - Opinionsfriheter
 - Kroppslig integritet och rörelsefrihet
 - Rättssäkerhet
 - Skydd mot diskriminering
 - Stridsåtgärder på arbetsmarknaden
 - Egendomsskydd och allemansrätt
 - Upphovsrätt
 - Näringsfrihet
 - Utbildning och forskning
 - Europakonventionen
- Försättningar för begränsningar av fri- och rättigheter
- 3 kap. Riksdagen
 - Riksdagens bildande och sammansättning
 - Ordinarie val
 - Rösträtt och valbarhet
 - Valkretsar
 - Mandatfördelningen mellan valkretsarna
 - Mandatfördelningen mellan partierna
 - Valperiod
 - Extra val
 - Överklagande av val
 - Ytterligare bestämmelser
- 4 kap. Riksdagsarbetet
 - Riksmöte
 - Talmannen
 - Utskotten
 - Rätten att väcka förslag
 - Arendenas beredning
 - Arendenas avgörande
 - Uppföljning och utvärdering
 - Offentlighet i kammaren
 - Ledamöternas ställning
 - Ytterligare bestämmelser
- 5 kap. Statschefen
- 6 kap. Regeringen
 - Regeringens sammansättning
 - Statsministeromröstning efter val
 - Regeringsbildningen
- Entledigande av statsministern eller annat statsråd
 - Ställföreträdare för statsministern
 - Övergångsregering
 - Förhinder för talmannen
- 7 kap. Regeringsarbetet
 - Regeringskansliet och dess uppgifter
 - Arendenas beredning
 - Protokoll och skiljaktig mening
- 8 kap. Lagar och andra föreskrifter
 - Föreskrifter som meddelas genom lag
 - Föreskrifter som meddelas av regeringen
 - Föreskrifter som meddelas av andra än riksdagen och regeringen
 - Stiftande av grundlag och riksdagsordningen
 - Ändring och upphävande av lag
 - Utfärdande och kungörelse av föreskrifter
 - Lagrådet
- 9 kap. Finansmakten
 - Beslut om statens inkomster och utgifter
 - Förslag till budget
 - Beslut om budget
 - Riktlinjebeslut
 - Användning av anslag och inkomster
 - Statens tillgångar och åtaganden
 - Årsredovisning för staten
 - Ytterligare bestämmelser om budgeten
 - Valutapolitiken
 - Riksbanken
- 10 kap. Internationella förhållanden
 - Regeringens behörighet att ingå internationella överenskommelser
 - Riksdagens godkännande av internationella överenskommelser
 - Andra internationella förpliktelser samt uppsägning
 - Överlåtelse av beslutanderätt inom EU-samarbetet
 - Överlåtelse av beslutanderätt utanför EU-samarbetet
 - Framtida ändringar i internationella överenskommelser
 - Riksdagens rätt till information och samråd om EU-samarbetet
 - Utrikesnämnden
- Statliga myndigheters underrättelseskyldighet
 - Mellanfolkliga brottmålsdomstolar
- 11 kap. Rättskipningen
 - Domstolarna
 - Rättskipningens självständighet
 - Utnämningen av ordinarie domare
 - Ordinarie domares rättsställning
 - Krav på medborgarskap
 - Andra anställda vid domstolarna
 - Resning och återställande av försutten tid
 - Lagprövning
- 12 kap. Förvaltningen
 - Den statliga förvaltningsorganisationen
 - Förvaltningens självständighet
 - Överlämnande av förvaltningsuppgifter
 - Särskilda bestämmelser om statligt anställda
 - Dispens och nåd
 - Lagprövning
- 13 kap. Kontrollmakten
 - Konstitutionsutskottets granskning
 - Åtal mot statsråd
 - Misstroendeförklaring
 - Interpellationer och frågor
 - Riksdagens ombudsmän
 - Riksrevisionen
- 14 kap. Kommunerna
- 15 kap. Krig och krigsfara
 - Inkallande av riksdagen
 - Krigsdelegationen
- Regeringsbildning och regeringens arbetsformer
 - Regeringens befogenheter
 - Begränsningar av fri- och rättigheter
 - Befogenheter för andra myndigheter än regeringen

Rättelseblad 2002:904 och 2010:1408 har iakttagits.

1 kap. Statsskickets grunder

1 § All offentlig makt i Sverige utgår från folket.

Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Den förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick och genom kommunal självstyrelse.

Den offentliga makten utövas under lagarna.

2 § Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Särskilt ska det allmänna trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa.

Det allmänna ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer.

Det allmänna ska verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden samt värna den enskildes privatliv och familjeliv.

Det allmänna ska verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara. Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.

Samiska folkets och etniska, språkliga och religiösa minoriteters möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv ska främjas. Lag (2010:1408).

Införd gm [SFS 1976:871](#)

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:903](#) pdf, ikraft 2003-01-01

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

3 § Regeringsformen, successionsordningen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen är rikets grundlag. Lag (1991:1471).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

4 § Riksdagen är folkets främsta företrädare.

Riksdagen stiftar lag, beslutar om skatt till staten och bestämmer hur statens medel ska användas. Riksdagen granskar rikets styrelse och förvaltning. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

5 § Konungen eller drottning som enligt successionsordningen innehar Sveriges tron är rikets statschef. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

6 § Regeringen styr riket. Den är ansvarig inför riksdagen. Lag (1976:871).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

7 § I riket finns kommuner på lokal och regional nivå. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

8 § För rättskipningen finns domstolar och för den offentliga förvaltningen statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter. Lag (1976:871).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

9 § Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saklighet och opartiskhet. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

10 § Sverige är medlem i Europeiska unionen. Sverige deltar även inom ramen för Förenta nationerna och Europarådet samt i andra sammanhang i internationellt samarbete. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

2 kap. Grundläggande fri- och rättigheter

Opinionsfriheter

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

1 § Var och en är gentemot det allmänna tillförsäkrad

1. yttrandefrihet: frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor,
2. informationsfrihet: frihet att inhämta och ta emot upplysningar samt att i övrigt ta del av andras yttranden,
3. mötesfrihet: frihet att anordna och delta i sammankomster för upplysning, meningsyttring eller annat liknande syfte eller för framförande av konstnärligt verk,
4. demonstrationsfrihet: frihet att anordna och delta i demonstrationer på allmän plats,
5. föreningsfrihet: frihet att sammansluta sig med andra för allmänna eller enskilda syften, och
6. religionsfrihet: frihet att ensam eller tillsammans med andra utöva sin religion.

I fråga om tryckfriheten och motsvarande frihet att yttra sig i ljudradio, television och i vissa liknande överföringar, offentliga uppspelningar ur en databas samt filmer, videogram, ljudupptagningar och andra tekniska upptagningar gäller *tryckfrihetsförordningen* och *yttrandefrihetsgrundlagen*.

I *tryckfrihetsförordningen* finns också bestämmelser om rätt att ta del av allmänna handlingar. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1991:1471](#), ikraft 1992-01-01
Ändrad gm [SFS 1998:1437](#) pdf, ikraft 1999-01-01

[AD 2003 nr 51](#) Fråga om en kommun haft grund för att skilja en hälsovårdsinspektör från anställningen....
[AD 2007 nr 20](#) Fråga om det förelegat grund för avskedande alternativt saklig grund för uppsägning av en polis på...

[AD 1995 nr 122](#) En kapten vid Forsvarsmakten har sagts upp och avstängts från sin anställning som officer. Bakom...

[NJA 2005 s. 805](#) I en predikan har gjorts nedsättande uttalanden om homosexuella. Åtal för hets mot folkgrupp har...

[NJA 2006 s. 467](#) Ett flygblad som spritts i en skola har innehållit uttalanden om homosexuella. Fråga om spridningen...

[RH 2004:51](#) Hemsida på Internet med personuppgifter. Överträdelse av personuppgiftslagens bestämmelser om...

[RÅ 2008 ref. 33](#) Särskilda skäl för att tillåta en fristående skola som har mindre än 20 elever har inte ansetts...

2 § Ingen får av det allmänna tvingas att ge till känna sin åskådning i politiskt, religiöst, kulturellt eller annat sådant hänseende. Inte heller får någon av det allmänna tvingas att delta i sammankomst för opinionsbildning eller i demonstration eller annan meningsyttring eller att tillhöra politisk sammanslutning, trossamfund eller annan sammanslutning för åskådning som avses i första meningen. Lag (2010:1408).

3 § Ingen svensk medborgare får utan samtycke antecknas i ett allmänt register enbart på grund av sin politiska åskådning. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1988:1439](#), ikraft 1989-01-01

[RH 2004:51](#) Hemsida på Internet med personuppgifter. Överträdelse av personuppgiftslagens bestämmelser om...

Kroppslig integritet och rörelsefrihet

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

4 § Dödsstraff får inte förekomma. Lag (2010:1408).

5 § Var och en är skyddad mot kroppsstraff. Ingen får heller utsättas för tortyr eller för medicinsk påverkan i syfte att framtvunga eller hindra yttranden. Lag (2010:1408).

[NJA 2009 s. 776](#) Fråga om en lärare och en elevassistent vid utövningen av sin tillsynsplikt gjort sig skyldiga till...

6 § Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp även i andra fall än som avses i 4 och 5 §§. Var och en är dessutom skyddad mot kroppsvisitation, husrannsakan och liknande intrång samt mot undersökning av brev eller annan förtrolig försändelse och mot hemlig avlyssning eller upptagning av telefonsamtal eller annat förtroligt meddelande.

Utöver vad som föreskrivs i [första stycket](#) är var och en gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Lag (2010:1408).

[NJA 2009 s. 776](#) Fråga om en lärare och en elevassistent vid utövningen av sin tillsynsplikt gjort sig skyldiga till...

7 § Ingen svensk medborgare får landsförvisas eller hindras att resa in i riket.

Ingen svensk medborgare som är eller har varit bosatt i riket får fräntas sitt medborgarskap. Det får dock

föreskrivas att barn under arton år i fråga om sitt medborgarskap ska följa föräldrarna eller en av dem. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

[RÅ 2006 ref. 73](#) Ett barn förvärvade svenskt medborgarskap genom att födas i ett äktenskap där mannen var svensk...

8 § Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot frihetsberövanden. Den som är svensk medborgare är även i övrigt tillförsäkrad frihet att förflytta sig inom riket och att lämna det. Lag (2010:1408).

[NJA 2008 s. 868](#) Fråga om det med hänsyn till proportionalitetsprincipen i 25 kap. 1 § tredje stycket...

[NJA 1987 s. 473](#) En styrman på ett utländskt fartyg, som befann sig utanför svenskt sjöterritorium, har under...

[NJA 1989 s. 131](#) Med stöd av de s k terroristbestämmelserna i utlänningslagen (1980:376) har regeringen föreskrivit...

[RH 2005:8](#) Förvaltningsmyndighet har utfyllt ett s.k. blankettstraffstadgande i skogsvårdslagen som innehåller...

Rättssäkerhet

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

9 § Om en annan myndighet än en domstol har berövat någon friheten med anledning av brott eller misstanke om brott, ska han eller hon kunna få frihetsberövandet prövat av domstol utan oskäligt dröjsmål. Detta gäller dock inte när det är fråga om att till Sverige flytta över verkställighet av en frihetsberövande påföljd enligt en dom i en annan stat.

Även den som av någon annan anledning än som anges i [första stycket](#) har blivit omhändertagen tvångsvis, ska kunna få omhändertagandet prövat av domstol utan oskäligt dröjsmål. Med prövning av domstol likställs i sådant fall prövning av en nämnd, om nämndens sammansättning är bestämd i lag och ordföranden i nämnden ska vara eller ha varit ordinarie domare.

Har prövningen inte uppdragits åt en myndighet som är behörig enligt [första](#) eller [andra stycket](#), ska prövningen göras av allmän domstol. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

[NJA 1989 s. 131](#) Med stöd av de s k terroristbestämmelserna i utlänningslagen (1980:376) har regeringen föreskrivit...

10 § Ingen får dömas till straff eller annan brottspåföljd för en gärning som inte var belagd med brottspåföljd när den begicks. Inte heller får någon dömas till svårare brottspåföljd för gärningen än den som var föreskriven då. Vad som föreskrivs här om brottspåföljd gäller även förverkande och annan särskild rättsverkan av brott.

Skatt eller statlig avgift får inte tas ut i vidare mån än som följer av föreskrifter som gällde när den omständighet inträffade som utlöste skatt- eller avgiftsskyldigheten. Finner riksdagen att det finns särskilda skäl för det, får en lag dock innebära att skatt eller statlig avgift tas ut trots att lagen inte hade trätt i kraft när omständigheten inträffade, om regeringen eller ett riksdagsutskott då hade lämnat ett förslag om det till riksdagen. Med förslag jämställs ett meddelande i skrivelse från regeringen till riksdagen om att ett sådant förslag är att vänta. Vidare får riksdagen föreskriva undantag från första meningen, om riksdagen finner att det av särskilda skäl krävs i samband med krig, krigsfara eller svår ekonomisk kris. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

[NJA 2000 s. 132](#) Bestämmelser i skattebetalningslagen (1997:483), som ålägger ställföreträdare för juridisk person...

[NJA 1986 s. 428](#) Stämpelskattemål. Lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter har, i fråga om...

11 § Domstol får inte inrättas för en redan begången gärning och inte heller för en viss tvist eller i övrigt för ett visst mål.

En rättegång ska genomföras rättvist och inom skälig tid. Förhandling vid domstol ska vara offentlig. Lag (2010:1408).

Skydd mot diskriminering

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

12 § Lag eller annan föreskrift får inte innebära att någon missgynnas därför att han eller hon tillhör en minoritet med hänsyn till etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande eller med hänsyn till sexuell läggning. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

Ändrad gm [SFS 1988:1443](#), ikraft 1989-01-01

[NJA 2005 s. 805](#) I en predikan har gjorts nedsättande uttalanden om homosexuella. Åtal för hets mot folkgrupp har...

[NJA 2006 s. 467](#) Ett flygblad som spritts i en skola har innehållit uttalanden om homosexuella. Fråga om spridningen...

[NJA 2008 s. 868](#) Fråga om det med hänsyn till proportionalitetsprincipen i 25 kap. 1 § tredje stycket...

[NJA 2009 s. 776](#) Fråga om en lärare och en elevassistent vid utövningen av sin tillsynsplikt gjort sig skyldiga till...

[NJA 1993 s. 360](#) Frågor i mål angående ansvar för tjänstefel om det funnits lagligt stöd för polismans beslut om...

13 § Lag eller annan föreskrift får inte innebära att någon missgynnas på grund av sitt kön, om inte föreskriften utgör ett led i strävanden att åstadkomma jämställdhet mellan män och kvinnor eller avser värnplikt eller motsvarande tjänsteplikt. Lag (2010:1408).

[NJA 2005 s. 805](#) I en predikan har gjorts nedsättande uttalanden om homosexuella. Åtal för hets mot folkgrupp har...

[NJA 2006 s. 467](#) Ett flygblad som spritts i en skola har innehållit uttalanden om homosexuella. Fråga om spridningen...

[RH 2004:51](#) Hemsida på Internet med personuppgifter. Överträdelse av personuppgiftslagens bestämmelser om...

Stridsåtgärder på arbetsmarknaden

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

14 § En förening av arbetstagare samt arbetsgivare och en förening av arbetsgivare har rätt att vidta stridsåtgärder på arbetsmarknaden, om inte annat följer av lag eller avtal. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1988:1443](#), ikraft 1989-01-01

Egendomsskydd och allemansrätt

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

15 § Vars och ens egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller till någon enskild genom expropriation eller något annat sådant förfogande eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen.

Den som genom expropriation eller något annat sådant förfogande tvingas avstå sin egendom ska vara tillförsäkrad full ersättning för förlusten. Ersättning ska också vara tillförsäkrad den för vilken det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad på sådant sätt att pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras eller att skada uppkommer som är betydande i förhållande till värdet på denna del av fastigheten. Ersättningen ska bestämmas enligt grunder som anges i lag.

Vid inskränkningar i användningen av mark eller byggnad som sker av hälsoskydds-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl gäller dock vad som följer av lag i fråga om rätt till ersättning.

Alla ska ha tillgång till naturen enligt allemansrätten oberoende av vad som föreskrivits ovan. Lag (2010:1408).

[NJA 1981 s. 1](#) Tvist mellan vissa samebyar m fl och svenska staten om rätt till de s k skattefjällen i norra...

Upphovsrätt

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

16 § Författare, konstnärer och fotografer äger rätt till sina verk enligt bestämmelser som meddelas i lag. Lag (2010:1408).

Näringsfrihet

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

17 § Begränsningar i rätten att driva näring eller utöva yrke får införas endast för att skydda angelägna allmänna intressen och aldrig i syfte enbart att ekonomiskt gynna vissa personer eller företag.

Samernas rätt att bedriva renskötsel regleras i lag. Lag (2010:1408).

[AD 2003 nr 25](#) En arbetstagarorganisation har varslat en arbetsgivarorganisation och fyra av dess medlemsföretag...

[AD 2003 nr 46](#) Ett fartyg som ägs av ett turkiskt rederi och är registrerat i Malta ankommer till svensk hamn och...

[AD 2005 nr 49](#) En svensk arbetstagarorganisation har vidtagit stridsåtgärder mot ett lettiskt bolag, som hyr ut...

[AD 2006 nr 58](#) En arbetstagarorganisation har varslat ett företag om stridsåtgärd. Något kollektivavtal föreligger...

[AD 2006 nr 94](#) En arbetstagarorganisation har vidtagit stridsåtgärder mot en arbetsgivare i byggbranschen i...

Utbildning och forskning

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

18 § Alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten har rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola. Det allmänna ska svara också för att högre utbildning finns.

Forskningens frihet är skyddad enligt bestämmelser som meddelas i lag. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

Ändrad gm [SFS 1994:1468](#), ikraft 1995-01-01

[NJA 1987 s. 198](#) Ett aktiebolag väckte talan mot staten och yrkade bl a att TR:n med stöd av 11 kap 14 §...

[NJA 1989 s. 20](#) Genom fastighetsreglering överförde fastighetsbildningsmyndighet två fastigheter till en tredje....

[NJA 1992 s. 337](#) Fråga om ersättningsreglerna i lagen (1985:139) om ersättning för intrång i enskild fiskerätt skall...

[NJA 1996 s. 110](#) Fråga bl a om ändring av ett servitut innebar olägenhet av betydelse för den tjänande fastigheten....

[NJA 1996 s. 495](#) Arrangör av organiserad forsränning på annan tillhörig fastighet har, då uppkomna skador och...

[MÖD 2007:51](#) Ersättning enligt 2 kap.18 § regeringsformen ----- En jordbrukare yrkade ersättning av kommunen för...

[RH 2009:80](#) Skadeståndstalan enligt 2 kap. 18 § regeringsformen väcktes mot staten genom Justitiekanslern för...

[RÅ 2001 ref. 72](#) Vid en av Regeringsrätten företagen proportionalitetsprövning i ärende om dispens från strandskydd...

Europakonventionen

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

19 § Lag eller annan föreskrift får inte meddelas i strid med Sveriges åtaganden på grund av den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Lag (2010:1408).

Förutsättningar för begränsningar av fri- och rättigheter

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

20 § Följande fri- och rättigheter får, i den utsträckning som medges i 21–24 §§, begränsas genom lag:

1. yttrandefriheten, informationsfriheten, mötesfriheten, demonstrationsfriheten och föreningsfriheten ([1 § första stycket](#) 1–5),
2. skyddet mot annat kroppsligt ingrepp än som avses i [4](#) och [5 §§](#), mot kroppsvisitation, husrannsakan och liknande intrång, mot intrång i förtroliga försändelser och meddelanden samt i övrigt mot intrång som innebär övervakning och kartläggning av den enskildes personliga förhållanden ([6 §](#)),
3. rörelsefriheten ([8 §](#)), och
4. offentligheten vid domstolsförhandling ([11 § andra stycket andra meningen](#)).

Efter bemyndigande i lag får de i [första stycket](#) angivna fri- och rättigheterna begränsas genom annan författning i de fall som anges i [8 kap. 5 §](#) och i fråga om förbud att röja sådant som någon fått kännedom om i allmän tjänst eller under utövande av tjänsteplikt. I samma ordning får mötesfriheten och demonstrationsfriheten begränsas även i de fall som anges i [24 § första stycket andra meningen](#). Lag (2010:1408).

Införd gm [SFS 1994:1468](#), ikraft 1995-01-01

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

Ändrad gm [SFS 1988:1439](#), ikraft 1989-01-01

[NJA 1989 s. 131](#) Med stöd av de s k terroristbestämmelserna i utlänningslagen (1980:376) har regeringen föreskrivit...

21 § Begränsningar enligt [20 §](#) får göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Begränsningen får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar. Begränsningen får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning. Lag (2010:1408).

Införd gm [SFS 1994:1468](#), ikraft 1995-01-01

22 § Ett förslag till lag enligt [20 §](#) ska, om det inte avslås av riksdagen, på yrkande av lägst tio av dess ledamöter vila i minst tolv månader från det att det första utskottsytttrandet över förslaget anmäldes i riksdagens kammare. Riksdagen får dock anta förslaget direkt, om minst fem sjättedelar av de röstande enas om beslutet.

[Första stycket](#) gäller inte förslag till lag om fortsatt giltighet i högst två år av lag. Det gäller inte heller förslag till lag som enbart rör

1. förbud att röja sådant som någon har fått kännedom om i allmän tjänst eller under utövande av tjänsteplikt och vars hemlighållande är nödvändigt med hänsyn till något av de intressen som anges i [2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen](#),
2. husrannsakan eller liknande intrång, eller
3. frihetsstraff som påföljd för viss gärning.

Konstitutionsutskottet prövar för riksdagens del om [första stycket](#) är tillämpligt i fråga om ett visst lagförslag. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1994:1468](#), ikraft 1995-01-01

Ändrad gm [SFS 1994:1468](#), ikraft 1995-01-01

23 § Yttrandefriheten och informationsfriheten får begränsas med hänsyn till rikets säkerhet, folkförsörjningen, allmän ordning och säkerhet, enskildas anseende, privatlivets helgd eller förebyggandet och beivrandet av brott. Vidare får friheten att yttra sig i näringsverksamhet begränsas. I övrigt får begränsningar av yttrandefriheten och informationsfriheten göras endast om särskilt viktiga skäl föranleder det.

Vid bedömandet av vilka begränsningar som får göras med stöd av [första stycket](#) ska särskilt beaktas vikten av vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet i politiska, religiösa, fackliga, vetenskapliga och kulturella angelägenheter.

Att meddela föreskrifter som utan avseende på yttrandens innehåll närmare reglerar ett visst sätt att sprida eller ta emot yttranden anses inte som en begränsning av yttrandefriheten och informationsfriheten. Lag (2010:1408).

Införd gm [SFS 1994:1468](#), ikraft 1995-01-01

24 § Mötesfriheten och demonstrationsfriheten får begränsas av hänsyn till ordning och säkerhet vid sammankomsten eller demonstrationen eller till trafiken. I övrigt får dessa friheter begränsas endast av hänsyn till rikets säkerhet eller för att motverka farsot.

Föreningsfriheten får begränsas endast när det gäller sammanslutningar vilkas verksamhet är av militär eller liknande natur eller innebär förföljelse av en folkgrupp på grund av etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Lag (2010:1408).

25 § För andra än svenska medborgare här i riket får särskilda begränsningar göras genom lag i fråga om följande fri- och rättigheter:

1. yttrandefriheten, informationsfriheten, mötesfriheten, demonstrationsfriheten, föreningsfriheten och religionsfriheten ([1 § första stycket](#)),
2. skyddet mot tvång att ge till känna åskådning ([2 § första meningen](#)),
3. skyddet mot kroppsligt ingrepp även i annat fall än som avses i [4](#) och [5 §§](#), mot kroppsvisitation, husrannsakan och liknande intrång, mot intrång i förtroliga försändelser och meddelanden samt i övrigt mot intrång som innebär övervakning och kartläggning av den enskildes personliga förhållanden ([6 §](#)),
4. skyddet mot frihetsberövande ([8 § första meningen](#)),
5. rätten till domstolsprövning av frihetsberövande av annan anledning än brott eller misstanke om brott ([9 § andra och tredje styckena](#)),
6. offentligheten vid domstolsförhandling ([11 § andra stycket andra meningen](#)),
7. författares, konstnärers och fotografers rätt till sina verk ([16 §](#)),
8. rätten att driva näring eller utöva yrke ([17 §](#)),
9. skyddet för forskningens frihet ([18 § andra stycket](#)), och
10. skyddet mot ingrepp på grund av åskådning ([21 § tredje meningen](#)).

På sådana föreskrifter om särskilda begränsningar som avses i [första stycket](#) ska [22 § första stycket](#), [andra stycket första meningen](#) samt [tredje stycket](#) tillämpas. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

3 kap. Riksdagen

Riksdagens bildande och sammansättning

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

1 § Riksdagen utses genom fria, hemliga och direkta val.

Vid sådant val sker röstning på parti med möjlighet för väljarna att lämna särskild personröst.

Med parti avses varje sammanslutning eller grupp av väljare, som uppträder i val under särskild beteckning. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1994:1469](#), ikraft 1995-01-01, överg.best.

2 § Riksdagen består av en kammare med 349 ledamöter. För ledamöterna ska det finnas ersättare. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1988:1443](#), ikraft 1989-01-01

Ändrad gm [SFS 1994:1483](#), ikraft 1995-01-01

Ordinarie val

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

3 § Ordinarie val till riksdagen hålls vart fjärde år. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1994:1469](#), ikraft 1995-01-01, överg.best.

Rösträtt och valbarhet

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

4 § Rösträtt vid val till riksdagen har varje svensk medborgare som är eller någon gång har varit bosatt i riket och har fyllt arton år.

Endast den som uppfyller villkoren för rösträtt kan vara ledamot av riksdagen eller ersättare för ledamot.

Frågan om någon har rösträtt avgörs på grundval av en före valet upprättad röstlängd. Lag (2010:1408).

Valkretsar

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

5 § För val till riksdagen är riket indelat i valkretsar. Lag (2010:1408).

Mandatfördelningen mellan valkretsarna

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

6 § Av mandat i riksdagen är 310 fasta valkretsmandat och 39 utjämningsmandat.

De fasta valkretsmandaten fördelas mellan valkretsarna på grundval av en beräkning av förhållandet mellan antalet röstberättigade i varje valkrets och antalet röstberättigade i hela riket. Fördelningen fastställs för fyra år i sänder. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1994:1469](#), ikraft 1995-01-01, överg.best.

Mandatfördelningen mellan partierna

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

7 § Mandaten fördelas mellan partier.

Endast partier som har fått minst fyra procent av rösterna i hela riket får delta i fördelningen av mandat.

Ett parti som har fått färre röster får dock delta i fördelningen av de fasta valkretsmandaten i en valkrets där partiet har fått minst tolv procent av rösterna. Lag (2010:1408).

8 § De fasta valkretsmandaten fördelas på varje valkrets proportionellt mellan partierna på grundval av valresultatet i valkretsen.

Utgjänningsmandaten fördelas mellan partierna så, att fördelningen av alla mandat i riksdagen, med undantag av de fasta valkretsmandat som har tillfallit ett parti med mindre än fyra procent av rösterna, blir proportionell mot de i fördelningen deltagande partiernas röstetal i hela riket. Har ett parti vid fördelningen av de fasta valkretsmandaten fått flera mandat än som motsvarar den proportionella representationen i riksdagen för partiet, bortses vid fördelningen av utjämningsmandaten från partiet och de fasta valkretsmandat som det har fått. Sedan utjämningsmandaten har fördelats mellan partierna, tillförs de valkretsar.

Vid mandatfördelningen mellan partierna används uddatalsmetoden med första divisorn jämkad till 1,4. Lag (2010:1408).

9 § För varje mandat som ett parti har fått utses en riksdagsledamot samt ersättare för honom eller henne. Lag (2010:1408).

Valperiod

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

10 § Varje val gäller för tiden från det att den nyvalda riksdagen har samlats till dess den närmast därefter valda riksdagen samlas.

Den nyvalda riksdagen samlas på den femtonde dagen efter valdagen, dock tidigast på den fjärde dagen efter det att valresultatet har kungjorts. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1988:1443](#), ikraft 1989-01-01

Extra val

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

11 § Regeringen får besluta om extra val till riksdagen mellan ordinarie val. Extra val ska hållas inom tre månader efter beslutet.

Efter val till riksdagen får regeringen inte besluta om extra val förrän tre månader har gått från den nyvalda riksdagens första sammanträde. Regeringen får inte heller besluta om extra val under den tid då dess ledamöter, efter det att samtliga har entledigats, uppehåller sina befattningar till dess en ny regering ska tillträda.

Bestämmelser om extra val i visst fall finns i [6 kap. 5 §](#). Lag (2010:1408).

Överklagande av val

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

12 § Val till riksdagen får överklagas hos en av riksdagen utsedd valprovsningsnämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

Den som har valts till riksdagsledamot utövar sitt uppdrag även om valet har överklagats. Ändras valet, intar en ny ledamot sin plats så snart ändringen har kungjorts. Det gäller också för ersättare.

Valprovsningsnämnden består av en ordförande, som ska vara eller ha varit ordinarie domare och som inte får tillhöra riksdagen, och sex andra ledamöter. Ledamöterna väljs efter varje ordinarie val, så snart valet har vunnit laga kraft, för tiden till dess nytt val till nämnden har ägt rum. Ordföranden väljs särskilt. Lag (2010:1408).

Ytterligare bestämmelser

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

13 § Ytterligare bestämmelser i de ämnen som anges i [1 § tredje stycket](#) och [3–12 §§](#) samt om utseende av ersättare för riksdagsledamöterna meddelas i riksdagsordningen eller annan lag. Lag (2010:1408).

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

4 kap. Riksdagsarbetet

Riksmöte

1 § Riksdagen sammanträder till riksmöte varje år. Riksmötet hålls i Stockholm, om inte riksdagen eller talmannen bestämmer annat av hänsyn till riksdagens säkerhet eller frihet. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Talmannen

2 § Riksdagen väljer inom sig för varje valperiod en talman samt en förste, en andre och en tredje vice talman. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Utskotten

3 § Riksdagen väljer inom sig utskott, däribland ett konstitutionsutskott och ett finansutskott, enligt bestämmelser i riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad gm [SFS 1994:1470](#), ikraft 1995-01-01

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rätten att väcka förslag

4 § Regeringen och varje riksdagsledamot får, i enlighet med bestämmelser i riksdagsordningen, väcka förslag i fråga om allt som kan komma under riksdagens prövning, om inte annat anges i denna regeringsform. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ärendenas beredning

5 § Ett ärende som har väckts av regeringen eller en riksdagsledamot bereds av ett utskott innan det avgörs, om inte annat anges i denna regeringsform. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ärendenas avgörande

6 § När ett ärende ska avgöras i kammaren, får varje riksdagsledamot och varje statsråd yttra sig i enlighet med de närmare bestämmelser som meddelas i riksdagsordningen.

I riksdagsordningen meddelas också bestämmelser om jäv. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

7 § Vid omröstning i kammaren gäller som riksdagens beslut den mening som mer än hälften av de röstande enas om, om inte något annat anges i denna regeringsform eller, när det gäller frågor som hör till förfarandet i riksdagen, i huvudbestämmelse i riksdagsordningen. Bestämmelser om förfarandet vid lika röstetal meddelas i riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Uppföljning och utvärdering

8 § Varje utskott följer upp och utvärderar riksdagsbeslut inom utskottets ämnesområde. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Offentlighet i kammaren

9 § Sammanträden i kammaren är offentliga.

Ett sammanträde får dock hållas inom stängda dörrar enligt bestämmelser i riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ledamöternas ställning

10 § Riksdagsledamöter och ersättare får fullgöra uppdrag som ledamot utan att hindras av tjänsteuppgift eller annan sådan skyldighet. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

11 § En riksdagsledamot eller en ersättare får inte lämna sitt uppdrag utan att riksdagen har medgett det.

När det finns anledning till det, ska Valprövningsnämnden självant pröva om en ledamot eller en ersättare är behörig enligt [3 kap. 4 § andra stycket](#). Den som förklaras obehörig är därmed skild från sitt uppdrag.

En ledamot eller en ersättare får i annat fall skiljas från uppdraget endast om han eller hon genom brott har visat sig uppenbart olämplig för uppdraget. Beslut om detta fattas av domstol. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

12 § Talan får inte väckas mot den som utövar eller har utövat uppdrag som riksdagsledamot på grund av hans eller hennes yttranden eller gärningar under utövandet av uppdraget, utan att riksdagen har medgett det genom ett beslut som minst fem sjättedelar av de röstande har enats om. Utan ett sådant medgivande får en sådan person inte heller berövas friheten eller hindras från att resa inom riket på grund av yttranden eller gärningar under utövandet av uppdraget.

Misstänks en riksdagsledamot för brott i annat fall, ska bestämmelser i lag om gripande, anhållande eller häktning tillämpas endast om han eller hon erkänner brottet eller har tagits på bar gärning eller om det är fråga om ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

13 § Under den tid som en riksdagsledamot är riksdagens talman eller tillhör regeringen utövas hans eller hennes uppdrag som riksdagsledamot av en ersättare. Riksdagen kan i riksdagsordningen föreskriva att en ersättare ska träda i en riksdagsledamots ställe när han eller hon är ledig.

Bestämmelserna i [10 §](#) och [12 § första stycket](#) gäller även för talmannen och hans eller hennes uppdrag.

För en ersättare som utövar uppdrag som riksdagsledamot gäller bestämmelserna om ledamot. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ytterligare bestämmelser

14 § Ytterligare bestämmelser om riksdagsarbetet meddelas i riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

5 kap. Statschefen

1 § Av [1 kap. 5 §](#) framgår att konungen eller drottning som enligt successionsordningen innehar Sveriges tron är rikets statschef. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

2 § Som statschef får endast den tjänstgöra som är svensk medborgare och har fyllt arton år. Han eller hon får inte samtidigt vara statsråd eller utöva uppdrag som talman eller riksdagsledamot. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1994:1469](#), ikraft 1995-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

3 § Statschefen ska hållas underrättad om rikets angelägenheter av statsministern. När det behövs sammanträder regeringen i konselj under statschefens ordförandeskap.

Innan statschefen reser utomlands ska han eller hon samråda med statsministern. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

4 § Om konungen eller drottning som är statschef är förhindrad att fullgöra sina uppgifter, inträder enligt gällande tronföljd medlem av konungahuset, som inte är förhindrad, för att som tillfällig riksföreståndare fullgöra statschefens uppgifter. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

5 § Om konungahuset utslocknar väljer riksdagen en riksföreståndare som ska fullgöra statschefens uppgifter tills vidare. Riksdagen väljer samtidigt en vice riksföreståndare.

Detsamma gäller om konungen eller drottning som är statschef dör eller avgår och tronföljaren ännu inte har fyllt arton år. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

6 § Om konungen eller drottning som är statschef under en sammanhängande tid av sex månader inte har fullgjort eller kunnat fullgöra sina uppgifter, ska regeringen anmäla det till riksdagen. Riksdagen beslutar om konungen eller drottningen ska anses ha avgått. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

7 § Riksdagen kan välja någon att efter regeringens förordnande tjänstgöra som tillfällig riksföreståndare när ingen med behörighet enligt 4 eller 5 § kan tjänstgöra.

Talmannen eller, om han eller hon har förhinder, vice talman tjänstgör efter regeringens förordnande som tillfällig riksföreståndare, när ingen annan behörig kan tjänstgöra. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

8 § Konungen eller drottning som är statschef kan inte åtalas för sina gärningar. En riksföreståndare kan inte åtalas för sina gärningar som statschef. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

6 kap. Regeringen

Regeringens sammansättning

1 § Regeringen består av statsministern och övriga statsråd.

Statsministern utses enligt bestämmelserna i 4–6 §§. Statsministern tillsätter övriga statsråd. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

2 § Statsråden ska vara svenska medborgare.

Ett statsråd får inte inneha någon anställning. Han eller hon får inte heller inneha något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för honom eller henne. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Statsministeromröstning efter val

3 § En nyvald riksdag ska senast två veckor efter det att den samlats genom omröstning pröva frågan om statsministern har tillräckligt stöd i riksdagen. Om mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar nej, ska statsministern entledigas.

Omröstningen ska inte hållas om statsministern redan har entledigats. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Regeringsbildningen

4 § När en statsminister ska utses, kallar talmannen företrädare för varje partigrupp inom riksdagen till samråd. Talmannen överlägger med vice talmännen och lämnar sedan förslag till riksdagen.

Riksdagen ska inom fyra dagar, utan beredning i utskott, pröva förslaget genom omröstning. Om mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar mot förslaget, är det förkastat. I annat fall är det godkänt. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

5 § Förkastar riksdagen talmannens förslag, ska förfarandet enligt 4 § upprepas. Har riksdagen fyra gånger förkastat talmannens förslag, ska förfarandet avbrytas och återupptas först sedan val till riksdagen har hållits. Om inte ordinarie val ändå ska hållas inom tre månader, ska extra val hållas inom samma tid. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

6 § När riksdagen har godkänt ett förslag om ny statsminister, ska han eller hon så snart det kan ske anmäla de övriga statsråden för riksdagen. Därefter äger regeringsskifte rum vid en särskild konselj inför statschefen eller, om statschefen har förhinder, inför talmannen. Talmannen ska alltid kallas till konseljen. Talmannen utfärdar förordnande för statsministern på riksdagens vägnar. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Entledigande av statsministern eller annat statsråd

7 § Förklarar riksdagen att statsministern eller något annat statsråd inte har riksdagens förtroende, ska talmannen entlediga statsrådet. Om regeringen kan besluta om extra val till riksdagen och gör det inom en vecka från misstroendeförklaringen, ska något entledigande dock inte ske.

I **3 §** finns bestämmelser om entledigande av statsministern med anledning av en statsministeromröstning efter val. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

8 § Ett statsråd ska entledigas om han eller hon begär det, statsministern av talmannen och ett annat statsråd av statsministern. Statsministern får även i andra fall entlediga statsråd. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

9 § Om statsministern entledigas eller dör, ska talmannen entlediga de övriga statsråden. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ställföreträdare för statsministern

10 § Statsministern kan bland de övriga statsråden utse någon att i egenskap av ställföreträdare vid förhinder för statsministern fullgöra hans eller hennes uppgifter. Har någon ställföreträdare inte utsetts eller har också ställföreträdaren förhinder, fullgörs statsministerns uppgifter i stället av den av de tjänstgörande statsråden som har varit statsråd längst tid. Om två eller flera har varit statsråd lika länge, har den äldste av dem företräde. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Övergångsregering

11 § Har regeringens samtliga ledamöter entledigats, uppehåller de sina befattningar till dess en ny regering har tillträtt. Har ett annat statsråd än statsministern entledigats på egen begäran, uppehåller han eller hon sin befattning till dess en efterträdare har tillträtt, om statsministern begär det. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Förhinder för talmannen

12 § Om talmannen har förhinder övertar en vice talman de uppgifter som talmannen har enligt detta kapitel. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

7 kap. Regeringsarbetet

Regeringskansliet och dess uppgifter

1 § För att bereda regeringsärenden och för att biträda regeringen och statsråden i deras verksamhet i övrigt ska det finnas ett regeringskansli. I detta ingår departement för olika verksamhetsgrenar. Regeringen fördelar ärendena mellan departementen. Statsministern utser bland statsråden chefer för departementen. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ärendenas beredning

2 § Vid beredningen av regeringsärenden ska behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Upplysningar och yttranden ska också i den omfattning som behövs inhämtas från kommuner. Även sammanslutningar och enskilda ska i den omfattning som behövs ges möjlighet att yttra sig. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

RÅ 1994 ref. 96 Fråga om behörighet att ansöka om rättsprövning av beslut som regeringen meddelat i ärende om...

3 § Regeringsärenden avgörs av regeringen vid regeringssammanträde.

Regeringsärenden som gäller verkställighet inom försvarsmakten av författningar eller särskilda

regeringsbeslut kan dock, i den omfattning som anges i lag, under statsministerns överinseende avgöras av chefen för det departement som ärendena hör till. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

4 § Statsministern kallar övriga statsråd till regeringssammanträde och är ordförande vid sammanträdet. Minst fem statsråd ska delta i regeringssammanträdet. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

5 § Vid ett regeringssammanträde är departementschefen föredragande i de ärenden som hör till hans eller hennes departement. Statsministern kan dock förordna att ett ärende eller en grupp av ärenden, som hör till ett visst departement, ska föredras av ett annat statsråd än departementschefen. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Protokoll och skiljaktig mening

6 § Vid regeringssammanträden ska protokoll föras. Skiljaktiga meningar ska antecknas i protokollet. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

7 § Författningar, förslag till riksdagen och andra beslut som ska expedieras ska för att bli gällande skrivas under av statsministern eller ett annat statsråd på regeringens vägnar. Regeringen kan dock genom förordning föreskriva att en tjänsteman i särskilda fall ska få skriva under beslut som ska expedieras. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

8 kap. Lagar och andra föreskrifter

1 § Föreskrifter meddelas av riksdagen genom lag och av regeringen genom förordning. Föreskrifter kan också, efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen, meddelas av andra myndigheter än regeringen och av kommuner.

Ett bemyndigande att meddela föreskrifter ska alltid ges i lag eller förordning. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

Föreskrifter som meddelas genom lag

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

2 § Föreskrifter ska meddelas genom lag om de avser

1. enskildas personliga ställning och deras personliga och ekonomiska förhållanden inbördes,
2. förhållandet mellan enskilda och det allmänna under förutsättning att föreskrifterna gäller skyldigheter för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden,
3. grunderna för kommunernas organisation och verksamhetsformer och för den kommunala beskattningen samt kommunernas befogenheter i övrigt och deras åligganden,
4. trossamfund och grunderna för Svenska kyrkan som trossamfund,
5. rådgivande folkomröstning i hela riket och förfarandet vid folkomröstning i en grundlagsfråga, eller
6. val till Europaparlamentet.

Även av andra bestämmelser i denna regeringsform och av annan grundlag följer att föreskrifter av visst innehåll ska meddelas genom lag. Lag (2010:1408).

[NJA 2000 s. 57](#) Genom kungl brev 1810 och 1812 ålades Götha Canal Bolag att anlägga och för all framtid underhålla...

[RÅ 2001 ref. 63](#) Regeringens beslut i ärende om nåd enligt 11 kap. 13 § första stycket regeringsformen har inte...

Föreskrifter som meddelas av regeringen

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

3 § Riksdagen kan bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter enligt [2 § första stycket 2](#) och [3](#).

Föreskrifterna får dock inte avse

1. annan rättsverkan av brott än böter,
2. skatt, utom tull på införsel av varor, eller
3. konkurs eller utsökning.

Riksdagen kan i lag, som innehåller ett bemyndigande enligt [första stycket](#), föreskriva även annan rättsverkan av brott än böter för överträdelse av en föreskrift som meddelas av regeringen med stöd av bemyndigandet. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

[NJA 1984 s. 648](#) Regeringsformens bestämmelser om lagform har ansetts inte utgöra hinder mot tillämpning av de i 20...

[MÖD 2009:16](#) Tillsynsavgift ----- Konstruktionen av en årlig fast tillsynsavgift enligt en kommunal taxa för en...
[RÅ 2001 ref. 63](#) Regeringens beslut i ärende om nåd enligt 11 kap. 13 § första stycket regeringsformen har inte...

[RÅ 2007 ref. 4](#) Fråga om Riksskatteverkets föreskrifter om prisutvecklingsområden och omräkningstal strider mot...

[RÅ 2010 ref. 9](#) Ett beslut om ett generellt eller i vart fall långtgående rökförbud som i stor utsträckning drabbar...

4 § Riksdagen kan bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter enligt [2 § första stycket](#) 1–3 om anstånd med att fullgöra förpliktelser. Lag ([2010:1408](#)).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

Ändrad gm [SFS 1994:1375](#), ikraft 1994-12-01, överg.best.

5 § Riksdagen kan i en lag bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter om

1. när lagen ska träda i kraft,
2. när delar av lagen ska börja eller upphöra att tillämpas, eller
3. tillämpning av lagen i förhållande till ett annat land eller en mellanfolklig organisation. Lag ([2010:1408](#)).

6 § Föreskrifter som regeringen meddelat med stöd av ett bemyndigande enligt denna regeringsform ska underställas riksdagen för prövning om riksdagen bestämmer det. Lag ([2010:1408](#)).

Införd gm [SFS 1998:1700](#) , ikraft 2000-01-01

Upphävd gm [SFS 1994:1470](#), ikraft 1995-01-01

7 § Regeringen får utöver vad som följer av [3–5 §§](#) meddela

1. föreskrifter om verkställighet av lag, och
2. föreskrifter som inte enligt grundlag ska meddelas av riksdagen.

Regeringens föreskrifter enligt [första stycket](#) får inte avse riksdagen eller dess myndigheter. Regeringen får inte heller med stöd av bestämmelsen i [första stycket 2](#) meddela föreskrifter som avser den kommunala beskattningen. Lag ([2010:1408](#)).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

Ändrad gm [SFS 1994:1480](#), ikraft 1995-01-01

Ändrad gm [SFS 1998:1435](#) , ikraft 1999-01-01

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:903](#) , ikraft 2003-01-01

[NJA 2006 s. 293](#) Fråga vid åtal för otillåten miljöverksamhet om gärningen är att anses som ringa (I). Dessutom...

[MÖD 2009:16](#) Tillsynsavgift ----- Konstruktionen av en årlig fast tillsynsavgift enligt en kommunal taxa för en...
[RÅ 2007 ref. 4](#) Fråga om Riksskatteverkets föreskrifter om prisutvecklingsområden och omräkningstal strider mot...

8 § Att regeringen får meddela föreskrifter i ett visst ämne hindrar inte att riksdagen meddelar föreskrifter i samma ämne. Lag ([2010:1408](#)).

Föreskrifter som meddelas av andra än riksdagen och regeringen

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) , ikraft 2011-01-01, överg.best.

9 § Riksdagen kan bemyndiga en kommun att meddela föreskrifter enligt [2 § första stycket 2](#) om föreskrifterna avser

1. avgifter, eller
2. skatt som syftar till att reglera trafikförhållanden i kommunen. Lag ([2010:1408](#)).

10 § Om riksdagen enligt detta kapitel bemyndigar regeringen att meddela föreskrifter i ett visst ämne, kan riksdagen också medge att regeringen bemyndigar en förvaltningsmyndighet eller en kommun att meddela föreskrifter i ämnet. Lag ([2010:1408](#)).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

11 § Regeringen får bemyndiga en myndighet under regeringen eller någon av riksdagens myndigheter att meddela föreskrifter enligt [7 §](#). Ett bemyndigande till riksdagens myndigheter får dock inte avse förhållanden inom riksdagen eller dess myndigheter. Lag ([2010:1408](#)).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

12 § Föreskrifter som en myndighet under regeringen meddelat med stöd av ett bemyndigande enligt [10](#) eller [11 §](#) ska underställas regeringen för prövning om regeringen bestämmer det. Lag ([2010:1408](#)).

13 § Riksdagen kan genom lag uppdraga åt Riksbanken att meddela föreskrifter inom dess ansvarsområde enligt 9 kap. och i fråga om dess uppgift att främja ett säkert och effektivt betalningsväsende.

Riksdagen kan bemyndiga riksdagens myndigheter att meddela föreskrifter som avser förhållanden inom riksdagen eller dess myndigheter. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1991:1501](#), ikraft 1992-01-01

[NJA 1984 s. 648](#) Regeringsformens bestämmelser om lagform har ansetts inte utgöra hinder mot tillämpning av de i 20...

[NJA 1993 s. 234](#) Fråga om skyldighet att anteckna arbets- och vilotider vid yrkesmässig vägtransport....

[RÅ 2002 ref. 98](#) Riksförsäkringsverket har inte ägt utnyttja ett bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter...

Stiftande av grundlag och riksdagsordningen

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

14 § Grundlag stiftas genom två likalydande beslut. Genom det första beslutet antas grundlagsförslaget som vilande. Det andra beslutet får inte fattas tidigare än att det efter det första beslutet har hållits val till riksdagen i hela riket och den nyvalda riksdagen har samlats. Det ska dessutom gå minst nio månader mellan den tidpunkt då ärendet första gången anmäldes i riksdagens kammare och valet, om inte konstitutionsutskottet beslutar om undantag. Ett sådant beslut ska fattas senast vid ärendets beredning och minst fem sjättedelar av ledamöterna måste rösta för beslutet. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1991:1501](#), ikraft 1992-01-01

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:902](#) pdf, ikraft 2003-01-01

15 § Riksdagen får inte såsom vilande anta ett förslag om stiftande av grundlag som är oförenligt med ett annat vilande grundlagsförslag, utan att samtidigt avslå det först antagna förslaget. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

16 § Folkomröstning om ett vilande grundlagsförslag ska hållas, om det yrkas av minst en tiondel av riksdagens ledamöter och minst en tredjedel av ledamöterna röstar för yrkandet. Ett sådant yrkande ska framställas inom femton dagar från det att riksdagen antog grundlagsförslaget som vilande. Yrkandet ska inte beredas i utskott.

Folkomröstningen ska hållas samtidigt med det val till riksdagen som avses i 14 §. Vid omröstningen får de som har rösträtt vid valet förklara om de godtar det vilande grundlagsförslaget eller inte. Förslaget är förkastat, om de som röstat mot förslaget är fler än de som röstat för förslaget och de som röstat mot till antalet är fler än hälften av dem som har avgett godkända röster vid riksdagsvalet. I annat fall tar riksdagen upp förslaget till slutlig prövning. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

17 § Riksdagsordningen stiftas på det sätt som anges i 14 § första–tredje meningarna och 15 §. Den kan också stiftas genom endast ett beslut, om minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar för beslutet.

Tilläggsbestämmelser i riksdagsordningen meddelas dock i samma ordning som lag i allmänhet.

[Första stycket](#) tillämpas också vid stiftande av sådan lag som avses i 2 § första stycket 4. Lag (2010:1408).

Ändring och upphävande av lag

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

18 § En lag får inte ändras eller upphävas på annat sätt än genom lag.

I fråga om ändring eller upphävande av grundlag eller riksdagsordningen tillämpas 14–17 §§. Vid ändring eller upphävande av sådan lag som avses i 2 § första stycket 4 tillämpas 17 § första stycket. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

Ändrad gm [SFS 1988:1439](#), ikraft 1989-01-01

Ändrad gm [SFS 1991:1471](#), ikraft 1992-01-01

Ändrad gm [SFS 1994:1468](#), ikraft 1995-01-01

Ändrad gm [SFS 1998:1437](#) pdf, ikraft 1999-01-01

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:903](#) pdf, ikraft 2003-01-01

Utfärdande och kungörande av föreskrifter

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

19 § En beslutad lag ska utfärdas av regeringen så snart som möjligt. En lag med sådana föreskrifter om riksdagen eller dess myndigheter som inte ska tas in i grundlag eller riksdagsordningen kan dock utfärdas av riksdagen.

Lagar ska kungöras så snart som möjligt. Detsamma gäller förordningar, om inte annat anges i lag. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:870](#)

Lagrådet

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

20 § För att lämna yttranden över lagförslag ska det finnas ett lagråd, där det ingår domare eller, vid behov, tidigare domare i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen. Närmare bestämmelser om Lagrådets sammansättning och tjänstgöring meddelas i lag. Lag (2010:1408).

21 § Yttrande från Lagrådet inhämtas av regeringen eller, enligt vad som närmare anges i riksdagsordningen, av ett riksdagsutskott.

Ett yttrande ska inhämtas innan riksdagen beslutar

1. grundlag om tryckfriheten eller om motsvarande frihet att yttra sig i ljudradio, television och vissa liknande överföringar, offentliga uppspelningar ur en databas samt tekniska upptagningar,
2. lag om begränsning av rätten att ta del av allmänna handlingar,
3. lag som avses i [2 kap. 14–16 §§](#), [20 §](#) eller [25 §](#),
4. lag om behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad,
5. lag om kommunal beskattning eller lag som innebär åligganden för kommunerna,
6. lag som avses i [2 § första stycket 1](#) eller [2](#) eller lag som avses i [11](#) eller [12 kap.](#), eller
7. lag som ändrar eller upphäver en lag enligt 1–6.

Bestämmelserna i [andra stycket](#) gäller dock inte, om Lagrådets granskning skulle sakna betydelse på grund av frågans beskaffenhet eller skulle fördröja lagstiftningsfrågans behandling så att avsevärt men uppkommer. Föreslår regeringen att riksdagen ska meddela lag i något av de ämnen som avses i [andra stycket](#) och har Lagrådets yttrande dessförinnan inte inhämtats, ska regeringen samtidigt redovisa skälen för detta för riksdagen. Att Lagrådet inte har hörts över ett lagförslag utgör aldrig hinder mot att lagen tillämpas. Lag (2010:1408).

22 § Lagrådets granskning ska avse

1. hur förslaget förhåller sig till grundlagarna och rättsordningen i övrigt,
2. hur förslagets föreskrifter förhåller sig till varandra,
3. hur förslaget förhåller sig till rättssäkerhetens krav,
4. om förslaget är utformat så att lagen kan antas tillgodose de syften som har angetts, och
5. vilka problem som kan uppstå vid tillämpningen. Lag (2010:1408).

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

9 kap. Finansmakten

Beslut om statens inkomster och utgifter

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

1 § Riksdagen beslutar om skatter och avgifter till staten samt om statens budget. Lag (2010:1408).

Förslag till budget

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

2 § Regeringen lämnar en budgetproposition till riksdagen. Lag (2010:1408).

Beslut om budget

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

3 § Riksdagen beslutar om budget för det följande budgetåret eller, om det finns särskilda skäl, för en annan budgetperiod. Riksdagen beslutar därvid om en beräkning av statens inkomster och om anslag för bestämda ändamål.

Riksdagen kan besluta att ett särskilt anslag ska utgå för en annan tid än budgetperioden.

Riksdagen kan besluta att statens inkomster får tas i anspråk för bestämda ändamål på annat sätt än genom beslut om anslag. Lag (2010:1408).

4 § Under budgetperioden kan riksdagen besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1994:1470](#), ikraft 1995-01-01

5 § Om riksdagen inte har beslutat om en budget före budgetperiodens början, beslutar riksdagen i den omfattning som behövs om anslag för tiden till dess en budget har beslutats. Riksdagen kan uppdra åt finansutskottet att fatta ett sådant beslut på riksdagens vägnar.

Om riksdagen inte har beslutat om anslag enligt [första stycket](#) för ett visst ändamål, ska den senaste budgeten, med de ändringar som följer av andra beslut av riksdagen, gälla till dess anslag beslutats. Lag (2010:1408).

Riktlinjebeslut

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

6 § Riksdagen kan besluta om riktlinjer för statens verksamhet även för tid efter den följande budgetperioden. Lag (2010:1408).

Användning av anslag och inkomster

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

7 § Anslag och inkomster får inte användas på annat sätt än vad riksdagen har bestämt. Lag (2010:1408).

Statens tillgångar och åtaganden

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

8 § Regeringen förvaltar och förfogar över statens tillgångar, om de inte avser riksdagens myndigheter eller i lag har avsatts till särskild förvaltning.

Regeringen får inte utan att riksdagen har medgett det ta upp lån eller göra andra ekonomiska åtaganden för staten. Lag (2010:1408).

9 § Riksdagen beslutar om grunder för förvaltningen av och förfogandet över statens tillgångar. Riksdagen kan också besluta att en åtgärd av ett visst slag inte får vidtas utan att riksdagen har medgett det. Lag (2010:1408).

Årsredovisning för staten

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

10 § Regeringen lämnar efter budgetperiodens slut en årsredovisning för staten till riksdagen. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1988:1444](#), ikraft 1989-01-01, överg.best.

Ytterligare bestämmelser om budgeten

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

11 § Ytterligare bestämmelser om riksdagens och regeringens befogenheter och skyldigheter i fråga om budgeten meddelas i riksdagsordningen eller särskild lag. Lag (2010:1408).

Införd gm [SFS 1998:1402](#) pdf, ikraft 1999-01-01

Införd 2002-12-09 gm [SFS 2002:904](#) pdf, ikraft 2003-01-01

Ändrad gm [SFS 1985:866](#), ikraft 1986-01-01

Ändrad gm [SFS 1988:1437](#), ikraft 1989-01-01

Upphävd gm [SFS 1994:1481](#), ikraft 1995-01-01

Valutapolitiken

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

12 § Regeringen har ansvaret för övergripande valutapolitiska frågor. Övriga bestämmelser om valutapolitiken meddelas i lag. Lag (2010:1408).

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:904](#) pdf, ikraft 2003-01-01

Riksbanken

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

13 § Riksbanken är rikets centralbank och en myndighet under riksdagen. Riksbanken har ansvaret för penningpolitiken. Ingen myndighet får bestämma hur Riksbanken ska besluta i frågor som rör penningpolitik.

Riksbanken har elva fullmäktige, som väljs av riksdagen. Riksbanken leds av en direktion, som utses av fullmäktige.

Riksdagen prövar om ledamöterna i fullmäktige och direktionen ska beviljas ansvarsfrihet. Om riksdagen vägrar en fullmäktig ansvarsfrihet är han eller hon därmed skild från sitt uppdrag. Fullmäktige får skilja en ledamot av direktionen från anställningen endast om ledamoten inte längre uppfyller de krav som ställs för att han eller hon ska kunna utföra sina uppgifter eller om han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig försummelse.

Bestämmelser om val av fullmäktige och om Riksbankens ledning och verksamhet meddelas i lag. Lag (2010:1408).

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:904](#) pdf, ikraft 2003-01-01

14 § Endast Riksbanken har rätt att ge ut sedlar och mynt. Bestämmelser om penning- och betalningsväsendet meddelas i övrigt genom lag. Lag (2010:1408).

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:904](#) pdf, ikraft 2003-01-01

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

10 kap. Internationella förhållanden

Regeringens behörighet att ingå internationella överenskommelser

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

1 § Överenskommelser med andra stater eller med mellanfolkliga organisationer ingås av regeringen. Lag (2010:1408).

2 § Regeringen får ge en förvaltningsmyndighet i uppdrag att ingå en internationell överenskommelse i en fråga där överenskommelsen inte kräver riksdagens eller Utrikesnämndens medverkan. Lag (2010:1408).

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:903](#) pdf, ikraft 2003-01-01

Riksdagens godkännande av internationella överenskommelser

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

3 § Riksdagens godkännande krävs innan regeringen ingår en för riket bindande internationell överenskommelse som

1. förutsätter att en lag ändras eller upphävs eller att en ny lag stiftas, eller
2. i övrigt gäller ett ämne som riksdagen ska besluta om.

Om det riksdagsbeslut som avses i [första stycket 1 eller 2](#) ska fattas enligt en särskild ordning, ska denna följas även vid riksdagens godkännande av överenskommelsen.

Även i andra fall krävs riksdagens godkännande innan regeringen ingår en för riket bindande internationell överenskommelse, om överenskommelsen är av större vikt. Regeringen kan dock avstå från att inhämta riksdagens godkännande, om rikets intresse kräver det. Regeringen ska då i stället överlägga med Utrikesnämnden innan överenskommelsen ingås. Lag (2010:1408).

4 § En överenskommelse som avses i [3 §](#) och som ingås inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen kan godkännas av riksdagen, även om överenskommelsen inte finns i slutligt skick. Lag (2010:1408).

Andra internationella förpliktelser samt uppsägning

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

5 § Bestämmelserna i [1–4 §§](#) tillämpas även på andra former av internationella förpliktelser för riket än överenskommelser samt på uppsägning av internationella överenskommelser eller förpliktelser. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Ändrad gm [SFS 1994:1375](#), ikraft 1994-12-01, överg.best.

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:903](#) pdf, ikraft 2003-01-01

[NJA 2000 s. 637](#) Talan om skadestånd har i HD väckts mot staten med anledning av beslut av regeringen, varigenom en...

[NJA 1996 s. 370](#) I 10 kap 5 § regeringsformen föreskrivna former för överlåtelse av befogenhet till mellanfolklig...

Överlåtelse av beslutanderätt inom EU-samarbetet

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

6 § Inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen kan riksdagen överlåta beslutanderätt som inte rör principerna för statskicket. Sådan överlåtelse förutsätter att fri- och rättighetsskyddet inom det samarbetsområde till vilket överlåtelsen sker motsvarar det som ges i denna regeringsform och i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Riksdagen kan besluta om sådan överlåtelse, om minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar för det. Riksdagens beslut kan också fattas i den ordning som gäller för stiftande av grundlag. Överlåtelse kan beslutas först efter riksdagens godkännande av överenskommelse enligt [3 §](#). Lag (2010:1408).

Ändrad 2002-12-09 gm [SFS 2002:903](#) pdf, ikraft 2003-01-01

Överlåtelse av beslutanderätt utanför EU-samarbetet

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

7 § I andra fall än de som avses i [6 §](#) kan beslutanderätt som direkt grundar sig på denna regeringsform och som avser meddelande av föreskrifter, användningen av statens tillgångar, rättskipnings- eller förvaltningsuppgifter eller ingående eller uppsägning av internationella överenskommelser eller förpliktelser, i begränsad omfattning överlåtas till en mellanfolklig organisation för fredligt samarbete, till vilken riket är eller ska bli anslutet, eller till en mellanfolklig domstol.

Beslutanderätt som avser frågor om stiftande, ändring eller upphävande av grundlag, riksdagsordningen eller lag om val till riksdagen eller frågor om begränsning av någon av de fri- och rättigheter som avses i [2 kap.](#) får inte överlåtas enligt [första stycket](#).

Riksdagen fattar beslut om överlåtelse i den ordning som anges i [6 § andra stycket](#). Lag (2010:1408).

8 § Rättskipnings- eller förvaltningsuppgifter som inte direkt grundar sig på denna regeringsform kan, i andra fall än de som avses i [6 §](#), genom beslut av riksdagen överlåtas till en annan stat, till en mellanfolklig organisation eller till en utländsk eller internationell inrättning eller samfällighet. Riksdagen får i lag bemyndiga regeringen eller någon annan myndighet att i särskilda fall besluta om en sådan överlåtelse.

Innefattar uppgiften myndighetsutövning, fattar riksdagen beslut om överlåtelse eller bemyndigande i den ordning som anges i [6 § andra stycket](#). Lag (2010:1408).

Framtida ändringar i internationella överenskommelser

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

9 § Föreskrivs i lag att en internationell överenskommelse ska gälla som svensk rätt, får riksdagen besluta att även en framtida, för riket bindande ändring i överenskommelsen ska gälla som svensk rätt. Ett sådant beslut får endast avse framtida ändringar av begränsad omfattning. Beslutet fattas i den ordning som anges i [6 § andra stycket](#). Lag (2010:1408).

Riksdagens rätt till information och samråd om EU-samarbetet

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

10 § Regeringen ska fortlöpande informera riksdagen och samråda med organ som utses av riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen. Närmare bestämmelser om informations- och samrådsskyldigheten meddelas i riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

Utrikesnämnden

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

11 § Regeringen ska fortlöpande hålla Utrikesnämnden underrättad om de utrikespolitiska förhållanden som kan få betydelse för riket och överlägga med nämnden om dessa så ofta som det behövs. I alla utrikesärenden av större vikt ska regeringen före avgörandet överlägga med nämnden, om det kan ske. Lag (2010:1408).

12 § Utrikesnämnden består av talmannen samt nio andra ledamöter, som riksdagen väljer inom sig. Närmare bestämmelser om Utrikesnämndens sammansättning meddelas i riksdagsordningen.

Utrikesnämnden sammanträder på kallelse av regeringen. Regeringen är skyldig att sammankalla nämnden om minst fyra av nämndens ledamöter begär överläggning i en viss fråga. Ordförande vid sammanträde med nämnden är statschefen eller, om han eller hon har förhinder, statsministern.

Ledamot av Utrikesnämnden och den som i övrigt är knuten till nämnden ska visa varsamhet i fråga om meddelanden till andra om vad han eller hon har fått kännedom om i denna egenskap. Ordföranden kan besluta om ovillkorlig tystnadsplikt. Lag (2010:1408).

Statliga myndigheters underrättelseskyldighet

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

13 § Chefen för det departement som har hand om utrikesärendena ska hållas underrättad, när en fråga som är av betydelse för förhållandet till en annan stat eller till en mellanfolklig organisation uppkommer hos en statlig myndighet. Lag (2010:1408).

Mellanfolkliga brottmålsdomstolar

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

14 § Bestämmelserna i [2 kap. 7 §](#), [4 kap. 12 §](#), [5 kap. 8 §](#), [11 kap. 8 §](#) och [13 kap. 3 §](#) utgör inte hinder mot att Sverige uppfyller sina åtaganden med anledning av Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen eller i förhållande till andra mellanfolkliga brottmålsdomstolar. Lag (2010:1408).

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

11 kap. Rättskipningen

Domstolarna

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[RH 2008:87](#) Fråga om innebörden av begreppet personuppgift i personuppgiftslagen samt skadeståndsskyldighet...

1 § Högsta domstolen, hovrätterna och tingsrätterna är allmänna domstolar. Högsta förvaltningsdomstolen, kammarrätterna och förvaltningsrätterna är allmänna förvaltningsdomstolar. Rätten att få ett mål prövat av Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen, hovrätt eller kammarrätt kan begränsas genom lag.

Andra domstolar inrättas med stöd av lag. I [2 kap. 11 § första stycket](#) finns bestämmelser om förbud mot inrättande av domstolar i vissa fall.

I Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen får endast den som är eller har varit ordinarie domare i någon av domstolarna tjänstgöra som ledamot. Vid övriga domstolar ska det finnas ordinarie domare.

Undantag härifrån får dock göras i lag i fråga om domstolar som har inrättats för handläggningen av en viss bestämd grupp eller vissa bestämda grupper av mål. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Ändrad gm [SFS 1991:1502](#), ikraft 1992-01-01

2 § Bestämmelser om domstolarnas rättskipningsuppgifter, om huvuddragen i deras organisation och om rättegången, i andra hänseenden än som berörs i denna regeringsform, meddelas i lag. Lag (2010:1408).

[NJA 2005 s. 764](#) I tvistemål har två utländska spelföretag mot staten framställt yrkanden som innebär att allmän...

Rättskipningens självständighet

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[RH 2008:87](#) Fråga om innebörden av begreppet personuppgift i personuppgiftslagen samt

skadeståndsskyldighet...

3 § Ingen myndighet, inte heller riksdagen, får bestämma hur en domstol ska döma i det enskilda fallet eller hur en domstol i övrigt ska tillämpa en rättsregel i ett särskilt fall. Ingen annan myndighet får heller bestämma hur dömande uppgifter ska fördelas mellan enskilda domare. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

[NJA 2000 s. 57](#) Genom kungl brev 1810 och 1812 ålades Götha Canal Bolag att anlägga och för all framtid underhålla...

[NJA 1994 s. 172](#) Frågor om giltigheten av sådana villkor för en på kollektivavtal grundad tjänstegrupplivförsäkring...

4 § Rättskipningsuppgifter får inte fullgöras av riksdagen i vidare mån än vad som följer av grundlag eller riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

5 § Rättstvister mellan enskilda får inte utan stöd av lag avgöras av andra myndigheter än domstolar. Lag (2010:1408).

Utnämningen av ordinarie domare

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[RH 2008:87](#) Fråga om innebörden av begreppet personuppgift i personuppgiftslagen samt skadeståndsskyldighet...

6 § Ordinarie domare utnämns av regeringen.

Vid utnämningen ska avseende fästas endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Bestämmelser om grunderna för förfarandet vid utnämningen av ordinarie domare meddelas i lag. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1976:871](#)

Ändrad gm [SFS 1998:1700](#) pdf, ikraft 2000-01-01

Ordinarie domares rättsställning

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[RH 2008:87](#) Fråga om innebörden av begreppet personuppgift i personuppgiftslagen samt skadeståndsskyldighet...

7 § Den som har utnämnts till ordinarie domare får skiljas från anställningen endast om

1. han eller hon genom brott eller grovt eller upprepat åsidosättande av skyldigheterna i anställningen har visat sig uppenbart olämplig att inneha anställningen, eller
2. han eller hon har uppnått gällande pensionsålder eller enligt lag är skyldig att avgå på grund av varaktig förlust av arbetsförmågan.

Om det krävs av organisatoriska skäl, får den som har utnämnts till ordinarie domare förflyttas till en annan jämställd domaranställning. Lag (2010:1408).

[NJA 2005 s. 764](#) I tvistemål har två utländska spelföretag mot staten framställt yrkanden som innebär att allmän...

8 § Åtal för brott i utövningen av en anställning som ledamot av Högsta domstolen eller Högsta förvaltningsdomstolen väcks i Högsta domstolen.

Högsta förvaltningsdomstolen prövar om en ledamot av Högsta domstolen ska skiljas eller avstängas från sin anställning eller vara skyldig att genomgå en läkarundersökning. Om en sådan talan avser en ledamot av Högsta förvaltningsdomstolen, prövas den av Högsta domstolen.

Talan enligt [första](#) och [andra styckena](#) väcks av riksdagens ombudsman eller justitiekanslern. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

9 § Har en ordinarie domare skilts från anställningen genom beslut av en annan myndighet än en domstol, ska han eller hon kunna begära att beslutet prövas av domstol. Vid en sådan prövning ska ordinarie domare ingå i domstolen. Detta gäller också beslut varigenom en ordinarie domare har avstängts från utövning av sin anställning, ålagts att genomgå en läkarundersökning eller meddelats en disciplinpåföljd. Lag (2010:1408).

[NJA 2008 s. 990](#) Förvaltningsdomstol har med stöd av 2 kap. 3 § skollagen (1985:1100) upphävt en kommuns beslut att...

[RÅ 2006 ref. 65](#) Regeringens beslut i ett anställningsärende har med hänsyn till befattningsbeskrivningens innehåll...

10 § Grundläggande bestämmelser om ordinarie domares rättsställning i övrigt meddelas i lag. Lag (2010:1408).

Krav på medborgarskap

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[RH 2008:87](#) Fråga om innebörden av begreppet personuppgift i personuppgiftslagen samt skadeståndsskyldighet...

11 § Ordinarie domare ska vara svenska medborgare. I övrigt får krav på svenskt medborgarskap för behörighet att utöva rättskipningsuppgifter uppställas endast i lag eller enligt förutsättningar som anges i lag. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1988:1440](#), ikraft 1989-01-01

Ändrad gm [SFS 1994:1480](#), ikraft 1995-01-01

[NJA 2001 s. 239](#) Fråga om resning i disciplinärende hos Sveriges advokatsamfund.

[NJA 2008 A 22](#) Högsta domstolen har prövat ansökan om extraordinärt rättsmedel beträffande ett beslut som fattats...

[NJA 2010 s. 110](#) I avsaknad av stöd i lag för annan ordning har det ansetts ankomma på Högsta domstolen att pröva...

[NJA 1986 s. 666](#) Fråga om resning i tidigare resningsärende.

[NJA 1987 s. 175](#) Ansökan om återställande av försutten tid för anmälan av bestridande av betalningsansvar för...

[NJA 1989 s. 109](#) I arrendeavtal hade intagits skiljeklausul, enligt vilken arrendenämnd utsetts till skiljenämnd....

[NJA 1993 s. 405](#) Beslut av Sveriges Advokatsamfunds disciplinnämnd kan bli föremål för resning. Eftersom nämnden ej...

[NJA 1993 s. 777](#) Resning har ansetts inte kunna beviljas i fråga om beslut av Bostadsdomstolen i mål om förlängning...

[NJA 1995 s. 677](#) Resningsärende. Av Marknadsdomstolen meddelat förbud för staten att använda uttrycket "garanterad..."

[NJA 1997 s. 147](#) Frist för talan om rättelse av debiteringslängd enligt 46 § lagen (1973:1150) om förvaltning av...

[RÅ 2003 ref. 18](#) I mål om utlämnande av allmänna handlingar ingående i ett vid universitet förvarat...

Andra anställda vid domstolarna

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[RH 2008:87](#) Fråga om innebörden av begreppet personuppgift i personuppgiftslagen samt skadeståndsskyldighet...

12 § För andra anställda vid domstolarna än de ordinarie domarna tillämpas [12 kap. 5–7 §§](#). Lag (2010:1408).

Resning och återställande av försutten tid

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[RH 2008:87](#) Fråga om innebörden av begreppet personuppgift i personuppgiftslagen samt skadeståndsskyldighet...

13 § Resning i ett avgjort ärende samt återställande av försutten tid beviljas av Högsta förvaltningsdomstolen eller, om det anges i lag, av en lägre förvaltningsdomstol, när det gäller ett ärende för vilket regeringen, förvaltningsdomstol eller förvaltningsmyndighet är högsta instans. I annat fall beviljas resning och återställande av försutten tid av Högsta domstolen eller, om det anges i lag, av en annan domstol som inte är en förvaltningsdomstol.

Närmare bestämmelser om resning och återställande av försutten tid får meddelas i lag. Lag (2010:1408).

[RÅ 2001 ref. 63](#) Regeringens beslut i ärende om nåd enligt 11 kap. 13 § första stycket regeringsformen har inte...

[RÅ 2002 ref. 25](#) Återkallelse av körkort på grund av grovt rattfylleri har inte ansetts kunna bli föremål för nåd....

Lagprövning

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[RH 2008:87](#) Fråga om innebörden av begreppet personuppgift i personuppgiftslagen samt skadeståndsskyldighet...

14 § Finner en domstol att en föreskrift står i strid med en bestämmelse i grundlag eller annan överordnad författning får föreskriften inte tillämpas. Detsamma gäller om stadgad ordning i något väsentligt hänseende

har åsidosatts vid föreskriftens tillkomst.

Vid prövning enligt [första stycket](#) av en lag ska det särskilt beaktas att riksdagen är folkets främsta företrädare och att grundlag går före lag. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

[NJA 2000 s. 132](#) Bestämmelser i skattebetalningslagen (1997:483), som ålägger ställföreträdare för juridisk person...

[NJA 2000 s. 637](#) Talan om skadestånd har i HD väckts mot staten med anledning av beslut av regeringen, varigenom en...

[NJA 2005 s. 764](#) I tvistemål har två utländska spelföretag mot staten framställt yrkanden som innebär att allmän...

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[RH 2008:87](#) Fråga om innebörden av begreppet personuppgift i personuppgiftslagen samt skadeståndsskyldighet...

12 kap. Förvaltningen

Den statliga förvaltningsorganisationen

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

1 § Under regeringen lyder Justitiekanslern och andra statliga förvaltningsmyndigheter som inte enligt denna regeringsform eller annan lag är myndigheter under riksdagen. Lag (2010:1408).

Förvaltningens självständighet

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

2 § Ingen myndighet, inte heller riksdagen eller en kommuns beslutande organ, får bestämma hur en förvaltningsmyndighet i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag. Lag (2010:1408).

3 § Förvaltningsuppgifter får inte fullgöras av riksdagen i vidare mån än vad som följer av grundlag eller riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

Överlämnande av förvaltningsuppgifter

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

4 § Förvaltningsuppgifter kan överlämnas åt kommuner.

Förvaltningsuppgifter kan även överlämnas åt andra juridiska personer och enskilda individer. Innefattar uppgiften myndighetsutövning, får ett överlämnande göras endast med stöd av lag. Lag (2010:1408).

Särskilda bestämmelser om statligt anställda

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

5 § Arbetstagare vid förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen anställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Vid beslut om statliga anställningar ska avseende fästas endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Lag (2010:1408).

6 § Riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna ska vara svenska medborgare. Detsamma gäller justitiekanslern. I övrigt får krav på svenskt medborgarskap för behörighet att inneha en anställning eller utöva ett uppdrag hos staten eller en kommun uppställas endast i lag eller enligt förutsättningar som anges i lag. Lag (2010:1408).

7 § Grundläggande bestämmelser om statligt anställdas rättsställning i andra hänseenden än de som berörs i denna regeringsform meddelas i lag. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1994:1470](#), ikraft 1995-01-01

Dispens och nåd

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

8 § Regeringen får medge undantag från föreskrifter i förordningar eller från bestämmelser som har meddelats med stöd av beslut av regeringen, om inte annat följer av lag eller beslut om utgiftsanslag. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Upphävd 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

[NJA 1983 s. 685](#) Målsägande har enligt 12 kap 8 § 1 st regeringsformen ansetts ej behörig att i HD väcka åtal mot...

9 § Regeringen får genom nåd efterge eller mildra en brottspåföljd eller en annan sådan rättsverkan av brott samt efterge eller mildra ett annat liknande ingrepp som avser enskildas person eller egendom och som har beslutats av en myndighet.

Om det finns synnerliga skäl, får regeringen besluta att vidare åtgärder för att utreda eller lagföra en brottslig gärning inte ska vidtas. Lag (2010:1408).

Lagprövning

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

10 § Finner ett offentligt organ att en föreskrift står i strid med en bestämmelse i grundlag eller annan överordnad författning får föreskriften inte tillämpas. Detsamma gäller om stadgad ordning i något väsentligt hänseende har åsidosatts vid föreskriftens tillkomst.

Vid prövning enligt [första stycket](#) av en lag ska det särskilt beaktas att riksdagen är folkets främsta företrädare och att grundlag går före lag. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

13 kap. Kontrollmakten

Konstitutionsutskottets granskning

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

1 § Konstitutionsutskottet ska granska statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. Utskottet har rätt att för granskningen få ut protokollen över beslut i regeringsärenden, handlingar som hör till dessa ärenden samt regeringens övriga handlingar som utskottet finner nödvändiga för sin granskning.

Andra utskott och varje riksdagsledamot får hos konstitutionsutskottet skriftligen väcka frågor om statsrådets tjänsteutövning eller handläggningen av regeringsärenden. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

2 § När det finns skäl till det, dock minst en gång om året, ska konstitutionsutskottet meddela riksdagen vad utskottet vid sin granskning har funnit värt att uppmärksamma. Riksdagen kan med anledning därav göra en framställning till regeringen. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1988:1438](#), ikraft 1989-01-01

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Åtal mot statsråd

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

3 § Den som är eller har varit statsråd får dömas för brott i utövningen av statsrådstjänsten endast om han eller hon genom brottet grovt har åsidosatt sin tjänsteplikt. Åtal beslutas av konstitutionsutskottet och prövas av Högsta domstolen. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad gm [SFS 1982:940](#)

Ändrad gm [SFS 1988:1438](#), ikraft 1989-01-01

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Misstroendeförklaring

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

4 § Riksdagen kan förklara att ett statsråd inte har riksdagens förtroende. Ett yrkande om en sådan misstroendeförklaring ska väckas av minst en tiondel av riksdagens ledamöter för att tas upp till prövning. För en misstroendeförklaring krävs att mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar för den.

Ett yrkande om misstroendeförklaring tas inte upp till prövning om det väcks under tiden från det att ordinarie val har ägt rum eller beslut om extra val har meddelats till dess den genom valet utsedda riksdagen samlas. Ett yrkande avseende ett statsråd som efter att ha entledigats uppehåller sin befattning enligt [6 kap. 11 §](#) får inte i något fall tas upp till prövning.

Ett yrkande om misstroendeförklaring ska inte beredas i utskott. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Interpellationer och frågor

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

5 § En riksdagsledamot får framställa interpellationer och frågor till ett statsråd i angelägenheter som rör statsrådets tjänsteutövning i enlighet med de närmare bestämmelser som meddelas i riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Riksdagens ombudsmän

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

6 § Riksdagen väljer en eller flera ombudsmän (justitieombudsmän), som i enlighet med den instruktion som riksdagen beslutar ska utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra föreskrifter. En

ombudsman får föra talan i de fall som anges i instruktionen.

Domstolar och förvaltningsmyndigheter samt anställda hos staten eller kommuner ska lämna de upplysningar och yttranden som en ombudsman begär. Sådan skyldighet har även andra som står under en ombudsmans tillsyn. En ombudsman har rätt att få tillgång till domstolars och förvaltningsmyndigheters protokoll och handlingar. Allmän åklagare ska på begäran biträda en ombudsman.

Närmare bestämmelser om ombudsmännen meddelas i riksdagsordningen och i annan lag. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Riksrevisionen

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

7 § Riksrevisionen är en myndighet under riksdagen med uppgift att granska den verksamhet som bedrivs av staten. Bestämmelser om att Riksrevisionens granskning kan avse också annan än statlig verksamhet meddelas i lag. Lag (2010:1408).

Ändrad gm [SFS 1979:933](#)

8 § Riksrevisionen leds av tre riksrevisorer, som väljs av riksdagen. Riksdagen får skilja en riksrevisor från uppdraget endast om riksrevisorn inte längre uppfyller de krav som gäller för uppdraget eller om riksrevisorn har gjort sig skyldig till allvarlig försummelse.

Riksrevisorerna beslutar självständigt, med beaktande av de bestämmelser som finns i lag, vad som ska granskas. De beslutar självständigt och var för sig hur granskningen ska bedrivas och om slutsatserna av sin granskning. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad gm [SFS 1988:1438](#), ikraft 1989-01-01

9 § Ytterligare bestämmelser om Riksrevisionen meddelas i riksdagsordningen och i annan lag. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

14 kap. Kommunerna

1 § Beslutanderätten i kommunerna utövas av valda församlingar. Lag (2010:1408).

2 § Kommunerna sköter lokala och regionala angelägenheter av allmänt intresse på den kommunala självstyrelsens grund. Närmare bestämmelser om detta finns i lag. På samma grund sköter kommunerna även de övriga angelägenheter som bestäms i lag. Lag (2010:1408).

3 § En inskränkning i den kommunala självstyrelsen bör inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Lag (2010:1408).

4 § Kommunerna får ta ut skatt för skötseln av sina angelägenheter. Lag (2010:1408).

5 § Kommunerna får i lag åläggas att bidra till kostnaden för andra kommuners angelägenheter, om det krävs för att uppnå likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Lag (2010:1408).

6 § Föreskrifter om grunderna för ändring i rikets indelning i kommuner meddelas i lag. Lag (2010:1408).

15 kap. Krig och krigsfara

Inkallande av riksdagen

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

1 § Kommer riket i krig eller krigsfara ska regeringen eller talmannen kalla riksdagen till sammanträde. Den som utfärdar kallelsen kan besluta att riksdagen ska sammanträda någon annanstans än i Stockholm. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Krigsdelegationen

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

2 § Är riket i krig eller krigsfara, ska en inom riksdagen utsedd krigsdelegation träda i riksdagens ställe, om förhållandena kräver det.

Om riket är i krig, meddelas beslut att krigsdelegationen ska träda i riksdagens ställe av Utrikesnämndens ledamöter enligt närmare bestämmelser i riksdagsordningen. Innan beslut meddelas ska samråd ske med statsministern, om det är möjligt. Hindras nämndens ledamöter av krigsförhållandena att sammanträda, meddelas beslutet av regeringen. Om riket är i krigsfara, meddelas beslutet av Utrikesnämndens ledamöter i förening med statsministern. För ett sådant beslut krävs att statsministern och sex av nämndens ledamöter röstar för det.

Krigsdelegationen och regeringen kan i samråd eller var för sig besluta att riksdagen ska återta sina

befogenheter. Beslutet ska fattas så snart förhållandena medger det.

Bestämmelser om krigsdelegationens sammansättning meddelas i riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

3 § Medan krigsdelegationen är i riksdagens ställe utövar den riksdagens befogenheter. Den får dock inte fatta beslut som avses i **11 § första stycket första** meningen eller **andra** eller **fjärde stycket**.

Krigsdelegationen beslutar själv om formerna för sin verksamhet. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Regeringsbildning och regeringens arbetsformer

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

4 § Är riket i krig och kan regeringen till följd av detta inte fullgöra sina uppgifter, kan riksdagen besluta om bildande av regering och om regeringens arbetsformer. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Regeringens befogenheter

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

5 § Är riket i krig och kan varken riksdagen eller krigsdelegationen till följd av detta fullgöra sina uppgifter, ska regeringen fullgöra dessa i den utsträckning det behövs för att skydda riket och slutföra kriget.

Regeringen får inte med stöd av **första stycket** stifta, ändra eller upphäva grundlag, riksdagsordningen eller lag om val till riksdagen. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

6 § Är riket i krig eller krigsfara eller råder sådana extraordinära förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i, kan regeringen med stöd av bemyndigande i lag genom förordning meddela sådana föreskrifter i visst ämne som enligt grundlag annars ska meddelas genom lag. Om det behövs med hänsyn till försvarsberedskapen, kan regeringen även i annat fall med stöd av bemyndigande i lag genom förordning bestämma att en i lag meddelad föreskrift om rekvisition eller annat sådant förfogande ska börja eller upphöra att tillämpas.

I en lag med ett sådant bemyndigande ska det noga anges under vilka förutsättningar bemyndigandet får utnyttjas. Bemyndigandet medför inte rätt att stifta, ändra eller upphäva grundlag, riksdagsordningen eller lag om val till riksdagen. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Begränsningar av fri- och rättigheter

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

7 § Är riket i krig eller omedelbar krigsfara, ska **2 kap. 22 § första stycket** inte tillämpas. Detsamma gäller om krigsdelegationen i annat fall har trätt i riksdagens ställe. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Befogenheter för andra myndigheter än regeringen

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

8 § Är riket i krig eller omedelbar krigsfara, kan regeringen med stöd av riksdagens bemyndigande besluta att uppgift som enligt grundlag ska fullgöras av regeringen i stället ska fullgöras av en annan myndighet. Ett sådant bemyndigande får inte omfatta någon befogenhet enligt **5** eller **6 §**, om det inte endast är fråga om beslut att en lag i ett visst ämne ska börja tillämpas. Lag (2010:1408).

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Förhållanden under ockupation

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

9 § Riksdagen eller regeringen får inte fatta beslut på ockuperat område. På sådant område får inte heller utövas befogenhet som någon har i egenskap av riksdagsledamot eller statsråd.

Varje offentligt organ ska på ockuperat område handla på det sätt som bäst gagnar försvarsansträngningarna och motståndsverksamheten samt civilbefolkningens skydd och svenska intressen i övrigt. Inte i något fall får ett offentligt organ meddela ett beslut eller vidta en åtgärd som i strid mot folkrättens regler ålägger någon av rikets medborgare att lämna ockupationsmakten bistånd.

Val till riksdagen eller beslutande kommunala församlingar får inte hållas på ockuperat område. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.
Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Statschefen

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

10 § Är riket i krig, bör statschefen följa regeringen. Om statschefen befinner sig på ockuperat område eller på annan ort än regeringen, ska han eller hon anses hindrad att fullgöra sina uppgifter som statschef. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Val till riksdagen

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

11 § Är riket i krig, får val till riksdagen hållas endast efter beslut av riksdagen. Är riket i krigsfara, när ordinarie val ska hållas, kan riksdagen besluta att skjuta upp valet. Ett sådant beslut ska omprövas inom ett år och därefter med högst ett års mellanrum. Beslut som avses i detta stycke blir gällande endast om minst tre fjärdedelar av riksdagens ledamöter röstar för det.

Om riket till någon del är ockuperat, när val ska hållas, beslutar riksdagen de jämkningar av reglerna i 3 kap. som behövs. Undantag får dock inte göras från 3 kap. 1, 4, 5, 7–9 och 12 §§. Vad som sägs om riket i 3 kap. 5 §, 7 § andra stycket och 8 § andra stycket ska i stället gälla den del av riket för vilken val ska hållas. Minst en tiondel av alla mandaten ska vara utjämningsmandat.

Ordinarie val, som till följd av första stycket inte hålls på föreskriven tid, ska hållas så snart det kan ske sedan kriget eller krigsfaran har upphört. Regeringen och talmannen ska i samråd eller var för sig se till att de åtgärder som behövs för detta blir vidtagna.

Har ordinarie val till följd av denna paragraf hållits på en annan tid än när det annars skulle ha ägt rum, ska riksdagen bestämma tiden för därefter följande ordinarie val till den månad under fjärde eller femte året efter det först nämnda valet, då ordinarie val ska hållas enligt riksdagsordningen. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Beslutanderätten i kommunerna

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

12 § Om riket är i krig eller krigsfara eller om det råder sådana extraordinära förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i, utövas beslutanderätten i kommunerna på det sätt som anges i lag. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rikets försvar

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

13 § Regeringen får sätta in rikets försvarsmakt i enlighet med internationell rätt för att möta ett väpnat angrepp mot riket eller för att hindra en kränkning av rikets territorium.

Regeringen får uppdra åt försvarsmakten att använda våld i enlighet med internationell rätt för att hindra kränkning av rikets territorium i fred eller under krig mellan främmande stater. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Krigsförklaring

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

14 § Förklaring att riket är i krig får, utom vid ett väpnat angrepp mot riket, inte ges av regeringen utan riksdagens medgivande. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Vapenstillestånd

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

15 § Regeringen får ingå överenskommelse om vapenstillestånd utan att inhämta riksdagens godkännande och utan att rådgöra med Utrikesnämnden, om uppskov med överenskommelsen skulle innebära fara för riket Lag (1979:933).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Insättande av väpnade styrkor

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

16 § Regeringen får sända svenska väpnade styrkor till andra länder eller i övrigt sätta in sådana styrkor för att fullgöra en internationell förpliktelse som har godkänts av riksdagen.

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Rubrik 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Svenska väpnade styrkor får i övrigt sändas till andra länder eller sättas in om

1. det är medgett i lag som anger förutsättningarna för åtgärden, eller
2. riksdagen medger det i ett särskilt fall. Lag (2010:1408).

Ändrad 2010-12-07 gm [SFS 2010:1408](#) pdf, ikraft 2011-01-01, överg.best.

Övergångsregler

Övergångsbestämmelser

1974:152

1. Genom denna regeringsform upphäves den äldre regeringsformen. Den äldre regeringsformen skall dock med nedan angivna undantag tillämpas i stället för den nya regeringsformen till utgången av det år under vilket riksdagen slutligt antager denna samt, i de fall som angives nedan, även därefter.

6. Äldre författning eller föreskrift äger fortsatt giltighet utan hinder av att den icke har tillkommit i den ordning som skulle ha iakttagits vid tillämpning av denna regeringsform. Bemyndigande, som har beslutats av Konungen och riksdagen gemensamt eller av riksdagen ensam, får utnyttjas även efter den under 1 angivna tidpunkten, tills riksdagen bestämmer annorlunda.

Bestämmelserna i **8 kap. 17 §** i denna regeringsform skall gälla i fråga om äldre författning, som har tillkommit genom beslut av Konungen och riksdagen gemensamt eller genom beslut av riksdagen ensam.

7. Bestämmelser i äldre lag eller annan författning om Konungen eller Kungl. Maj:t skall [...] gälla regeringen, såvida det icke följer av författning eller i övrigt framgår av omständigheterna att konungen personligen, Högsta domstolen, Regeringsrätten eller kammarrätt åsyftas.

Föreskrift som enligt äldre lag eller annan författning skall beslutas av Konungen och riksdagen gemensamt skall i stället beslutas genom lag.

8. Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till eller avses där eljest föreskrift som har ersatts genom bestämmelse i denna regeringsform, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

14. Genom denna regeringsform görs ej ändring i vad som hittills har gällt enligt **2 §** i den äldre regeringsformen. Lag (1985:864).

1976:871

1. Ändringarna i regeringsformen träder i kraft den 1 januari 1977.

2. Utan hinder av **2 kap. 16 §** behåller äldre föreskrifter, som innebär särbehandling på grund av kön, sin giltighet tills vidare. Sådan föreskrift får ändras, även om ändringen innebär fortsatt särbehandling.

3. Har upphävts genom lag (1998:1700).

4. Utan hinder av **2 kap. 1 § 3** och **14 § första stycket** får det i lag föreskrivas att filmer och videogram inte får förevisas offentligt om de inte dessförinnan har godkänts för sådan visning. I lag får det också föreskrivas att offentlig uppspelning av rörliga bilder ur en databas inte får ske, om inte bilderna dessförinnan har godkänts för sådan uppspelning. Lag (2010:1408).

5. Äldre författning eller föreskrift äger fortsatt giltighet utan hinder av att den icke har tillkommit i den ordning som skulle ha iakttagits vid tillämpning av regeringsformen i dess nya lydelse.

1979:933

1. Ändringarna i regeringsformen träder i kraft den 1 januari 1980.

2. Äldre föreskrift om skatt eller avgift skall tillämpas utan hinder av **2 kap. 10 § andra stycket**.

2010:1408

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

2. För tiden längst fram till och med den 31 december 2015 behåller äldre föreskrifter, som innebär betydande intrång i den personliga integriteten, sin giltighet utan hinder av **2 kap. 6 § andra stycket**. Sådana föreskrifter får fram till dess ändras även om ändringen innebär att intrånget består.

3. Utan hinder av **2 kap. 12 §** behåller äldre föreskrifter, som innebär särbehandling på grund av sexuell läggning, sin giltighet tills vidare. Sådana föreskrifter får ändras även om ändringen innebär fortsatt särbehandling.

4. Utan hinder av **11 kap. 3 §** behåller äldre föreskrifter om fördelning av dömande uppgifter mellan domare sin giltighet tills vidare.

5. Äldre föreskrifter och bemyndiganden gäller fortfarande utan hinder av att de inte har tillkommit i den ordning som anges i regeringsformen i dess nya lydelse.

6. Om det i en lag eller annan författning hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom en bestämmelse i regeringsformen i dess nya lydelse, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.